

za prav roditeljica te reforme. Alko bi jej ne bila pri-
trdila zbornica gosposka, ne bi bila postala postava.

Zgodovinsko imeniten je tedaj za Avstrijo
27. dan marcija, ko je zbornica gosposka odo-
brila sklep zbornice poslaniške. Zato naj zapišemo
tudi mi v naš list imena gospodov v viši zbornici;
v njihovih rokah je bil oni dan načrt osodepolne volilne
reforme, kajti še velikrat bode vprihodnje na dnevnem
redu ta reforma.

Za volilno reformo so glasovali:

Grof Althann, baron Apfaltrern, vitez Arneth,
Ferd. grof Attems, Adolf knez Auersperg, Jožef grof
Auersperg, Anton grof Auersperg, Vinc. Kristijan knez
Auersperg, grof Belrupt, baron Burg, Otto grof
Chotek, knez Clary, knez Colloredo, grof Consolati,
grof Coudenhove, grof Dubsy, grof Enzenberg, Conte
Fanfogna, dr. Felder, grof Fünfkirchen, mejni grof
Fürstenberg, baron pl. Gablenz, grof Gleispach, grof
Goess, Louis baron Haber, nadškof Hackmann, baron
Härdtl, podmaršal baron Handel, grof Hardegg,
grof Harrach, podmaršal grof Hartung, vitez Hasner,
podmaršal vitez Hauslab, baron Hein, Ferdinand
Heisler, prof. Höfler, baron Holzgethan, grof Hoyos,
baron Hye, Moric pl. Kaiserfeld, knez Khevenhüller,
knez Kinsky, Oktavian grof Kinsky, baron Krauss,
Karol grof Kufstein, grof Khuenburg, grof Ledebur-
Wicheln, baron Lichtenfels, Karol knez Liechten-
stein, Friderik knez Liechtenstein, Kaspar grof Lodron-
Laterano, Konstantin grof Lodron-Laterano, Franc
Mayr, baron Melnhof, grof Meran, grof Mercandin, pod-
maršal baron Mertens, vitez Miklosich, baron Mladota
pl. Solopisk, grof Morzin, prof. Neumann, vitez Pipitz,
baron Pratobevera, opat Avguštin Reslhuber, bar. Resti-
Ferrari, baron Ritter-Zahony, baron Rizy, Kamilo knez
Rohan, profesor Rokitansky, baron Romaszkan, grof
Salm, Viljem Karol princ Schaumburg-Lippe, vitez
Schmerling, vitez Schöller, knez Schönburg-Hartenstein,
vitez Scrinzi, grško-katoliški nadškof Jožef Sembrato-
wicz, Anton pl. Starck, knez Starhemberg, Gvido grof
Thun-Hohenstein, Jožef Oswald grof Thun, grof Thurn,
Hugo grof Traun, Oton grof Traun, knez Trauttmans-
dorff, vitez Tschabuschnigg, minister Unger, grof Vrints,
Ernst grof Waldstein-Wartenberg, Jožef grof Waldstein-
Wartenberg, grof Wickenburg, vitez Winterstein, Rudolf
Evgen grof Wrbna mlajši in Rudolf Evgen grof Wrbna
starejši.

Zoper to postavo so glasovali:

Grof Chorinsky, grof Clam-Gallas, knez Czartorysky,
grof Giorgi, grof Herberstein, knez Jablonowski, grof
Lankoronski, grof Mensdorff-Pouilly, knez Metternich,
knez Paar, grof Rechberg, Janez Adolf knez Schwar-
zenberg, grof Sternberg in grof Trauttmansdorff.

Glasovat niso prišli:

Njih c. kr. visokosti svitli gospodje nadvojvodje:
Karol Ludovik, Ludovik Viktor, Karol iz Toskane, Lu-
dovik iz Toskane, Janez iz Toskane, Albrecht, Karol
Ferdinand, Wilhelm, Jožef, Leopold, Ernst, Sigismund,
Rainer, Heinrich. Potem: vitez Arndts, Alfred vojvod
Beaufort-Spontin, vitez Benedek, Ferdinand grof Beust,
Gustav grof Bloome, Anton grof Brandis, Georg grof
Buquoy, Avgust grof Degenfeld, Jožef Dietl, Franc
grof Falkenhayn, knezoškof Henrik Förster, Emil Egon
knez Fürstenberg, Janez Egon mejni grof Fürstenberg,
knezoškof Vincencij Gasser, nadškof Andrej Golmajer,
Agenor grof Gołuhowski, Franc grof Haller pl. Hallerkeö,
Edmund grof Hartig, Karol grof Haugwitz, bar. Hennet,
Konstantin knez Hohenlohe-Schillingsfürst, baron John,
vitez Karajan, Albrecht grof Kaunitz, Franc grof Ko-
lowrat-Krakowsky, Kazimir grof Krasicki, Janez grof
Larisch, Franc knez Liechtenstein, Janez knez Liech-

tenstein, Karol knez Lobkovic, nadškof Peter Maupas,
baron Mecsery, Vladimir grof Mittrowsky, Franc grof
Nadasdy, Jožef grof Nostic-Rienek, Franc Palacky, Al-
fons Serafin knez Porcia, Alfred Jožef grof Potocki,
Anton grof Prokesch-Osten, kardinal-knezonadškof Jožef
Otmar Rauscher, baron Reyer, knezoškof Benedikt Ric-
cabona, Henrik knez Rosenberg, baron Rothschild, Av-
gust princ Sachsen-Coburg-Gotha, Hugo knez Salm, Leo
knez Sapieha, Jožef grof Schaaffgotsche, Erwin grof
Schönborn, kardinal-nadškof knez Friderik Schwarzen-
berg, Viljem Stanislaus grof Sieminski-Lewicki, Kazimir
grof Starzenski, knezoškof Jakob Stepschnigg, nadškof
Gregor Szymanovicz, Edvard grof Taaffe, knezo-nadškof
Maksimilijan Jožef Tarnoczy, Leo grof Thun, Leopold
grof Thun, Hugo knez Thurn in Taxis, baron Wassilko,
Friderik grof Westphalen, knezoškof Jernej Widmer,
knezoškof Valentin Wiery, nadškof vitez Wierzchlewski,
Janez grof Wilczek, Alfred knez Windischgrätz, baron
Wüllerstorf, knezoškof Janez Bapt. Zwerger.

Mnogovrstne novice.

* *Kako stoji ozimina na polji, trta in sadno drevje.*
Poročila so različna. Na Angleškem prav nič niso
zadovoljni z ozimino, pa tudi spomladansko setev je dež
zeló begal. — Tudi na Francoskem tožijo, da je pre-
več dežja bilo. — V severni Nemčiji so z ozimino
sploh zadovoljni, vzlásti veljá to od tistih krajev Pru-
skega, ki so v zahodu od Odre, ne pa od izhodnjih
krajev, kjer še sneg krije polje. V Avstriji in na
Ogerskem stoji ozimina izvrstno lepo, čeravno sém ter
tjé tožijo, da so miši škodo delale. Še posebno lep pri-
delek pa obeča gorčica in ni res, da bi jej bil ponočni
mraz sušca meseca tako škodoval, kakor so gnali hrup
po časnikih. Sadno drevje lepo žene, al bati se je,
če vreme ostane suho, da bode, kakor lani, gosenic na
milijone. Tudi trta obeta dobro letino; močno je v
les pognala in dobro poganja. Setvi pomladanski dobro
služi lepo vreme. — Po vsem tem se kaže dobra le-
tina, — al od spomladi do žetve je še dolga dolga pot.

* V Peštanski „Reform“ je nekdo preračunal, da
vsaka beseda, ki jo govorijo poslanci v Ogerskem
državnem zboru, 35 krajc. „koštá“ (veljá se ne more
tukaj reči). Nek drug Peštansk časnik dostavlja temu
to le opazko: „To preračuniti, bilo je lepo delo; vendar
bi „Reformi“ dežela hvaležna bila, koliko koristi je
vsaka v Ogerskem zboru govorjena beseda deželi do-
nesla. Menda bi besede potem še draže bile.

* Na Štajarskem se ima 10 živinskih zdravnikov
na deželne stroške z letno plačo 500 gold. postaviti. Za
slovensko stran dežele pridejo 3 zdravniki: V Celje za
Celjski, Vranski, Laški, Šmarski, Breški, Sevnški in
Kozijanski okraj; v Konjice za Konjiški, Slovensko-
Bistriški, Slov.-Graški, Marbeški, Šoštanjski in Mari-
borskiokraj; v Ljutomer za Ljutomerski, Radgonski,
Ormuški, Ptujski, Šentlenartski in Rogaški okraj.

* Med razstavo Dunajsko bode tudi na Dunaji
Rusko gledališče; neki grof Markov, pravijo, bode
podvzetnik.

Naši dopisi.

V Gorici 6. aprila. — Kdor dandanes nekterih reči
ne izvé, živi lahko v sladki blaženosti, kajti po nezna-
nih rečéh nikdo ne hrepení; to, česar ne vé, ne more
ga niti žaliti, niti jeziti. Jez se sicer veliko ne brigam,
da bi prav najnovejše in najpikantniše novice po mestu
lovil, ali nekaterih reči in vtisov se ne morem ogaiti,
naj se jih še tako ogibljem. Kakor se zraku nihče umak-
niti ne more, tako tudi marsičemu družemu ne. Tako

sem šel nedavno doli po Travniku; pred Paternolli-ovo bukvarnico se ustavim in pogledam, ali je kaj novega razstavljenega. In kako se začudim, ko vidim po časnikih raztrobljeno Soča-kadriljo. Jez, uboga reva, sem doslé mislil, da je gosp. Blaške svoj najnovejši opus krstil po društvu „Soča“, a ne le, da imenu Soča ušesec manjka, pridejana je tudi avtentična prestava besede Soča, in ta se glasi — Isonzo. Očitno je tedaj, da Blaške-vi glasi so glasi od Soče (reke) in da svoje kompozicije po društvu „Soča“ imenovati, ni mu nikdar na misel prišlo. Iznenadovanje je osoda človeška! — Rad bi Vam kaj sporočil o lepih produkcijah naših „močij“ v čitalnici, pa se bojim, da bi „Novicam“ potem očitali — „razdor“, kakor so jim ga zarad znane njih izjave v številki 13. t. l. Zato raji rečem, da pri nas vlada med „njimi“ in „nami“ lepa sloga; igramo vkup biljard, beremo vkup časnike — od „N. fr. Presse“ in leiborgana nekterih „naših“, Ljubljansk. „Tagblatt“ noter do „Noce della Verità“, znanega „jezuitovskega“ organa rimskega, in čez „zagrjnjeni“ oder nosi narodni čuvaj pivo, — zraven biljarda edino, s čemer se postna resnoba moti. — Novemu društvu „Gorica“ je — slišim — že doberšno udov pristopilo, kolikor — se vé — jih „nekatoliška“ „verska“ podlaga ne straši. Kajti nek ultra-katolišk (?) list se je spotikal nad besedo „verski“ namesti „katoliški“, — kakor da bi na Goriškem med Slovenci deset ver imeli. Sicer pa je „versko“ znabiti le nasprotje „brezverskega“. Meni se v pravih novega društva najbolj dopade to, da hoče samo — ne le s postavnimi — ampak s „poštenimi“ sredstvi svoje namene dosežati. Poštenja v politiki nam res najbolj manjka. Zlorabljenje ubozih ljudi za sebične namene mora enkrat nehati. Je li to pošteno sredstvo na pr., da se kdo, ki še pšenice od krompirja ne loči, ki še ne vé, kaj je „brazda“, ali „razor“ ali „leha“ — izvoli za predsednika gospodarskega društva? To je ostuden humbug, to je poraba kmetijskih zadev za krivo-politične namene, to je zapeljevanje ljudi. — Ker že o kmetijskih rečeh govorim, naj povem, da smo letos skor za dobre 3 tedne sè spomladjo pred drugimi leti. Trte, na priliko, ki začno navadno zeleneti prve dni maja ali konec aprila, mečejo že zdaj perje; ravno tako murve. Česnje itd. že odcvetajo. Solnce je pretekli teden pripekalo, kakor maja ali junija; danes je odjužno vreme in se napravlja k — že potrebnemu — dežju.

Iz Ilir. Bistrice 6. apr. (Spomin na volilno reformo.)
Župan J. Fischer je ovadil kmetiškega fanta Jožefa Potepana iz sp. Zemna c. kr. okrajnemu glavarju g. Globočniku, da je podpise nabiral na peticijo zoper volilno reformo. 26. svečana je bil v Postojno poklican v zaslišanje, potem pa spet v Bistrico 26. sušca. 30. sušca je dobil rabsodbo na 15 gold. globe ali 3 dni zapora. Fant ni hotel pritožbe vložiti in je zadovoljen s to kaznijo, ker mu je ljubo, da nekoliko trpi za narod. Drugi mi pa si mislimo, da so dandanes vendar čudni časi, ko stare postave (postavo o prošnjah) zakrivajo novi ukazi!

Iz Vipave. (Vabilo.) Čitalnica in Sokol napravita veliko „besedo“ 14. aprila s sledečim programom: 1. „Zvezna“, moški zbor. 2. Deklamacija. 3. „Nezvesti“, samospev. 4. „Vdova in vdovec“, vesela igra. 5. „Na hory“, moški zbor. 6. „Bog Vas sprimi!“ vesela igra. Vstopnina 20 kr., sedež 20 kr. Začetek ob pol 8. uri zvečer. K tej besedi vljudno vabi ude in neude odbor.

Iz Mokronoške doline 3. aprila. — Pričeli so se razlegati glasi posameznih narodnjakov iz Šent Ruperta, iz Mirne in iz Mokronoga po raznih slovenskih časnikih,

ki obžalujejo res žalostno stanje ondašnjih prebivalcev, kar se tiče narodnega zavestja. Pravijo namreč, da priprosti ljudje malo ali pa nič ne beró, nemčurski kričači pa požirajo debele cmoke iz Dunajske „Presse“ ali pa iz Ljubljanskega kljukca „Tagblata“, da po njih svoje poštene sotržane z nesramnimi psovkami titulirajo ter s tem javno spričujejo svoj „Freiheitssinn“ pa svojo „Bildung“. Narodni možje v Mokronoški okolici toraj živo čutijo, kako sila potrebno je, pričeti resno za domačo stvar delati. Treba je ljudstvo zdramiti, mu pokazati pot do omike in navdušiti ga za narodnost. Treba je res, al kdo bo začel? — Prečestita duhovščina, ki je že od nekdanj vnetja za blagor ljudstva in narodno omiko, gotovo sprevidi to potrebo; zato se nadjamo, da ona stori prvi in važni korak, in „iz malega zrastle bo veliko“. Pristopilo bode tudi mnogo neduhovnih narodnjakov v njih delalni krog. Krog Mokronoga je dokaj duhovnij: Trebelno, Sv. Trojica, Šentjanž, st. Rupert in Mirna; če bi se ti gospodje kedaj sešli in pogovorili med sabo, lahko bi kmalu kako narodno društvo zagledalo beli dan, — za katero bi bil najpripravniši kraj Mokronog. Mokronog je skor v sredi imenovanih duhovnij, je trg, kjer ljudje iz drugih krajev mnogo občujejo, in od tod kakor iz središča bi se narodni življenj okoli in okoli širil. Narodnega društva je silno potreba in kmalu, kmalu; če bi postava o direktnih volitvah — če tudi mislimo, da ne — vendar potrjena bila, bi Mokronog imel z Radečami voliti enega poslanca, ki bi bil gotovo — nemčur. Iz Mokronoga bi k volitvi šlo malo volilcev, a še ti bi bili večidel nemškutarji. V Mokronogu pa bode tudi treba voliti, če tudi ne še precej, nov občinski zastop, in gledati bi bilo treba, da se izvolijo boljši in — domači, narodni možje. Društvo toraj bi imelo dovelj dela. Zatoraj prečestita duhovščina in vsi ondotni narodnjaki! združite se pod geslom: „Vse za vero cara dom“!

Novomesto 6. aprila. — Za gotovo Vam morem poročati, da „Tagblattu“ in „Laibacherici“ prinese telegram poročilo, kako neznansko veselje se je obhajalo v tukajšnji kazini zarad volilne reforme. To je resnica, a tudi ni bilo družega pričakovati pod vodstvom noč in dan za nemško „omiko“ nevtrudljivega c. k. sodniškega svétnika Leitmajerja. Al — Novomeška kazina ni Novomesto, kakor Ljubljanska kazina ni Ljubljana, to pač vé vsak. Če bode „Tagblattu“ se dalje poročalo, da pri popisnem vrisku so bili zastopani „vsi stanovi“, je tudi to res, vsaj „trije — pravi latinski pregovor — že naredijo zbor“. Da bi se pa tudi v našem mesticu od „vsacega stanú“ ne vjel vsaj eden, ki trobi v rog kazinski in ki potem „celi stan“ zastopa, kdo more to tajiti. In tako se namala na potrpežljivi papir kar brž veliki slon, v resnici pa je — mala miška! Tako, prosimo, da si v Ljubljani tolmačite oni „commers“ kazinski. Mi ne kalimo nikomur njegovega veselja; al to zahtevamo, da večine nas družih kazinci ne stavijo med svoje!

Iz zgornje Šiške. — Našo Šiško je 4. dan t. m. zopet zadela nesreča hudega ognja, ki se je začel pri nekih pericah. Pogorelo je 8 gospodarjem okoli 21 poslopij. Zavarovani so, razen dveh, menda vsi drugi.

Iz Ljubljane. — Volilna reforma je potrjena. Volitve poslancev v državni zbor Dunajski se bodo tedaj vprihodnje kar naravnost brez deželnih zborov — kakor dozdej — vršile. Direktne volitve so po takem postava in za postavo nam morajo veljati zdaj vsem, ki smo pred potrjenjem cesarjevim volilni reformi nasprotovali, če tudi nam ni po volji. To zahteva red v političnem življenju, kakor je presvitli cesar sam po pravilu konstitucijskem ravnal, da je potrdil to, kar ste ste sklenili dve postavni zbornici, čeravno mu ni ne-

znano bilo, da večina ljudstev zunaj državnega zbora nima srca do te reforme.

Kaj pa zdaj? — to je sila važno vprašanje. Ko bode po veliki noči sklenjen pričujoči državni zbor, ne bode tako kmalu novega državnega zbora, ker maja meseca se začne velika razstava in med to ne bode časa za zborovanje. Al ko bode potem sklican zbor, volilo se bo prvokrat po novem načinu. Zato bode nastalo prvo in glavno vprašanje: ali se bode naša, državoppravna ali federalistična stranka udeležila direktnih volitev ali ne in z nevolitvijo demonstrovala proti njim? — Kolikor je nam znano, se bode federalistična stranka povsod udeležila volitev in ne kujala, da ne bi potem bili voljeni ljudje taki, za katere ne mara večina ljudstva in ki po takem tudi ne morejo in ne smejo biti njegovi zastopniki. Ker nas je tedaj trdna volja voliti, bomo morali na volišče tako zedinjeni, krepki stopiti, da je zmaga naša, kajti od tega bode odvisno, ali dobí dvalistični centralizem stanovitno gospodstvo, ali pa da se stvar obrne na bolje. Sisteme se predrugačijo večkrat v vseh državah; kar je lani veljalo, ne velja danes več, in kar danes ni, utegne jutri biti, se ve, da vse na postavni poti. Pri nas v Avstriji smo imeli Goľuhovskovo sistemo, ki se je kmalu umaknila Schmerlingovi, ta pa čez 6 let decemberski. Zato bodo prihodnje volitve neizmerno važne za Avstrijo vso! Zato pa se jih bomo morali udeležiti z vso močjó, da bodo centralisti, ki danes razuzdano ukajo direktnim volitvam, videli, da ni pametno bilo, dneva hvaliti pred večerom. Presvitli cesar sam, kakor je časnik „Vaterl.“ pisal, je nedavno neki katoliški deputaciji, ki mu je tužno srce odkrila zarad direktnih volitvah, priporočal živo udeležbo pri volitvah.

Zato kličemo našim prijateljem, ki stojijo z nami pod isto starodavno zastavo „za vero, dom, cesarja“, začnite kar brž jutri delati in pripravljati naš narod že zdaj za prihodnje volitve. Tudi naši nasprotniki že delajo na vse kriplje. Podučite ljudstvo naše, da zdaj gré za volilni boj tak, kakoršnega še ni bilo. Napenjali bodo naši protivniki vse sile, da opravičijo zaupanje, ki so ga Dunajski ustavoverski centralisti že takrat vanje stavili, ko so začeli kovati volilno reformo; vse poti bodo poskušali, da bi se jim vsedli naši ljudje na limanice in bi ne volili tako, kakor so dozdej že tolikrat volili. Razložite jim neizmerni vpliv novega zbora na vse postavodajstvo o verskih, narodnih, administrativnih in drugih obzirih. Dela, žrtovanja, discipline je tedaj treba, da se že zdaj zagotovimo srečen izid volitev. Kjer je sila največa, ondi je pomoč najbliža! Pogled na sijajne volitve v deželni zbor preteklih let na Kranjskem nas navdajajo s polnim zaupanjem, da tudi vprihodnje bodo take. Mirnega srca tedaj „Novice“ svojim prijateljem izročijo že zdaj skrb za osodepolni volilni boj. Bog daj, da bi v nobenem okraji slovenskih dežel volilci ne prišli na volišče brez zavesti, da gre zdaj ne samo za zmago nemškega centralizma, marveč za popolno vničenje federalistične opozicije. Centralisti proglašajo direktne volitve za „novo solnce“ decemberske ustave, — kažimo jim po volitvah, da decembersko solnce — ne sije večno!

— (Iz seje deželnega odbora 4. aprila.) Dolgo trajne obravnave zarad naprave deželne sadje- in vinorejske šole na Slapu v Vipavi so dospele zdaj do tega, da je deželni odbor dotično pogodbo podpisal in c. k. deželni sodniji v potrjenje in vknjiženje izročil, kar je tem bolj nujno, ker bi po pismu gosp. ministra za poljedelstvo državna podpora 3000 gold. za napravo te šole za leto 1873. zapadla, ako bi do konca aprila t. l. omenjena pogodba ne bila vsestransko dognana. — Županstvu na Vrhniki in v Škofji Loki se je dovo-

lilo pobiranje občinskih taks po predloženi tarifi. — Po naznanilu deželnega predsedstva je presvitli cesar potrdil sklepe Kranjskega deželnega zbora, da Ljubljansko mesto napravi loterijsko posojilo za 1½ milijona goldinarjev na posodo, in da se za deželni zaklad in za stroške zemljiške odveze za leto 1873. pobira po 20 odstotkov priklade na direktne davke in po 10 odstotkov priklade na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa. — V zadevi naprave posebnih obrtnijskih in kmetijskih nadaljevalnih šol na Kranjskem je deželni odbor pritrdil nazorom deželnega šolskega sveta, da se naprava takih šol gledé na sedanje razmere naše dežele odloži na poznejši čas. — Nekterim odličnejim igralcem in igralkam dramatičnega društva se je prepustilo deželno gledališče za benefične predstave 4., 8., 11. in 18. dne maja.

— (Iz odborove seje družbe kmetijske 6. dne t. m.) Dr. Bleiweis poroča o delovanji družbinega odbora za razstavo Dunajsko in gledé na potrebo, da zdaj, ko je vse pripravljeno, kar ima na Dunaj iti, naj se izsred odbora voli en odbornik, ki odposlanje in razstavljanje kmetijskih stvari na Dunaji v svoje roke vzame ter nasvetuje zato gosp. Šolmajerja; — odbor enoglasno pritrdi temu predlogu. — Potem gosp. Peter Kozler, ki je ravnokar iz Dunaja prišel, poroča o nekterih razstavnih razmerah. — Gosp. vitez Gutmansthal poroča o vinski šoli v Mariboru, ki jo je unidan ogledal; — odbor je poročilo na znanje vzel. — Gospod dr. Costa poroča o svojih pozvedbah na Dunaji zastran oblike častnega diploma za izvrstne sadje- in murborejce in druge pridne gospodarje; sklep o tej zadevi se je odložil za eno prihodnjih sej. — Pismo gosp. grofa Barbo-ta, da ga je volja na svojem posestvu tobak za poskušnjo saditi, se s priporočilom pošlje c. k. vodstvu tobačnih fabrik na Dunaj. — Gosp. Zelenov kolečko iz Senožeč se je izročil deželni razstavniki komisiji. — Od c. k. ministerstva kmetijstva zaželeni zaznamek vseh krajev na Kranjskem na posebnem zemljevidu, kjer so bili in kjer so zdaj subvencijski biki razpostavljeni, se izroči gosp. Brusu. — Gosp. Anton Pengal na Pšati dobí premijo 60 gold. za gnojščé, ako ga po ogledu potrdi odbornik gosp. Zevnik. — Za družbi poslano drevje se odbor zahvaljuje c. kr. deželni vladi Tržaški. — Gosp. odborniku P. Lasniku se zahvala izreče za trud, ki ga je imel z razpošiljanjem gozdnega semena. — Za ude družbe kmetijske so bili sprejeti: gosp. Ambrožič Tomaž, oskrbnik Kozlerjevega posestva v Ljubljani, gosp. M. Dragan, c. k. poštar in posestnik v Weisenfels-u, in pa gospodarji: Godec Jurij v Vnajarjih, Hudovernik Jožef v Saspu, Preželj Matevž v Polji, Ravnik Miha v Boh. Bistrici, Šoklič Grega pri Šavici, Stergar France v Gorjušah in Vrtovec Jožef v Podragi.

— Naš rojak gosp. Jožef Žvegel, sin kmetijskih starišev v Gorjah na Gorenskem, avanzira hitro. V Carigrad je prišel za Avstrijskega general-konsula, povzdignjen je bil v viteški stan, zdaj na Dunaji je c. kr. dvorni in ministerski svetovalec v ministerstvu kupčijstva. Po njem se spolnujejo besede našega Koseskega iz prekrasne pesmi njegove „Kdo je mar?“ — — Rodovine je slovenski oratar!“

— (Banka „Slovenija“) je — kakor „Slov. Gospodar“ poroča — ob koncu letošnjega prvega četrtletja izdala že 4289 polic ali zagotovil proti ognju. Prejela je v gotovini in menjicah 162.544 gld., od katerih se je za pozavarovanje pri drugih društvih in za storno prepisalo 41.514 gold., tako da ostane v lastni račun banki nad 120.000 gold. Oddanih je delnic 3527, od katerih le samo 169 še čisto vplačanih ni. V seji gospodarskega

sveta dne 30. marcija t. l. se je obrok za doplačanje postavil na četrto leta, to je, do konca junija t. l. Zavarovanje proti toči se je — odložilo; v oddelku dosmrtnega zavarovanja in kar še vanj spada, je tudi že lepo število oglasov.

— Gospoda dr. Kulavica, vodjo višega bogoslovskega semenišča na Dunaji, je te dni neka Ljubljanska govorica za prihodnjega knezoškofa Kranjskega naredila. Dozdaj imenovanje prečastitega gospoda še nikakor ni gotovo; radi bi pa vendar zvedeli, kje tiči tista Ljubljanska fabrika, ki nam je dozdaj že 4 škofe vstvarila.

— („Brenceljna“) zadnji, to je, 3. in 4. list skoro na vsaki strani kaže, da mu „Žabjek“ nikakor ni podvezal humoristične žile njegove. Da je Kostanjeviškega gosp. Podboja podoba izvrstno naslikana, to je zasluga podobarja; al da ga župan, ki ga nikoli ni videl, kar brž spozná, to je pikantna iznajdba „Brenceljnova“, kakor je pikantno še marsikaj drugega v tem listu, kar sicer ni s podobami ilustrirano, a prav po natori posneto.

— (Sest in dvajseta predstava dram. društva) v deželnem gledališči bode velikonočni pondeljek 14. dne t. m., in sicer se bode igrala znana dobra igra v 2 dejanjih „Peska v oči“ po francoskem poslovenil V. Mandelca in ponavljala se bo priljubljena opereta „Iz buje ni lev“. Ker je ves čisti dohodek te predstave namenjen blagotvornemu namenu, namreč za nagrobna spominka umrlih slovenskih pisateljev Valentina Mandelca in Šimona Jenkota, se je nadejati, da bode gledališče ta večer prav dobro obiskano, ter da bode omenjenemu namenu došel izdaten denarni donesek.

— (Poslano.) „Novice“ so v zadnjem listu pravično pretresle list „Laib. Schulzeitung-e“, al prezrle so le dve reči. V „kronanem“ spisku Simatovem („kronal“ ga je nek judovsk Dunajsk časnik, kateremu za „podlistek“ je g. Sima članek o „Mädchenerziehung“ za nekoliko grošičev“ spisal) zametuje on nunske šole popolnoma, češ, „da v takih dekliških šolah se izrejšajo le „pokorne tercijalke“, a ne koristni udje človeštva!“ Ako si upa človek, ki je nedavno dober kos kruba v naši deželi dobil, tako gnjusno čenčati o nunskih šolah, ki so po velikoletnih skušnjah spoznana velika dobrota naši deželi, je to pač znamenje, kamo bomo še zabredli z našimi šolami, ako glasi tacih pedagogov obveljajo! — Druga reč v onem listu pa, ktero naj tudi svet izvé, je ta, da v zboru privržencev „Schulzeitung-e“ 18. sušca je Kneschaurek (Bog vedi, od kod je ta mojster) trdil, da bi na kmetih otroci že s 6. letom morali v šolo hoditi, in „Uebungslehrer“ g. Wisiak mu je pritrdil! — Ali bi ne bilo bolje, da bi tacega učitelja posadili še le na klop učencev, ne pa na stol učiteljski, ki še do tega spoznanja ni prišel, da mora teló otročje se pred vsem nekoliko utrditi, da duh brez škode za zdravje postane sposoben za sprejemanje naukov. No, o tacih nemških „Vereinsabendih“ utegne še kedaj to obveljati, da mlade matere na kmetih s svojimi dojenčki hodijo v šolo, dojenec se bo učil abcede, matere pa ob enem gospodinjstva. „O heller Narrenthurm!“ — bi vskliknil Pater Abraham, da bi še živel.

— (Še enkrat!) Kdor želi semena sviloprejk od družbe kmetijske, naj se podviza, kajti zadnji čas je, spomlad je tukaj.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — 4. dne t. m. je ministerstva predsednik knez Auersperg obema zbornicama državnega zbora naznanil, da je Njegovo Veličanstvo potrdilo

postavbo za direktne volitve. Obe zbornici ste s živahno radostjo sprejele poročilo ministrovo. In na vse strani je telegraf kar brž nesel to novico. Dunajski centralistični časniki in za njimi časniki te baže družih dežel pa so koj začeli razkladati svoje skrivne misli. „Deutsche Zeitg.“ pravi, „da volilna reforma je le prvi korak, drugega pride še več“. Dunajski „Tagblatt“ pa kliče svojim privržencem: „Po zmagi na boj!“ Volilna reforma je zdaj le še na papirji; boja bo treba, da bode zaželeni sad njen naš!“ — „Tagespresse“ svojim ustavovercem kaže, da bi neumno bilo misliti, da z volilno reformo je nastopil čas počitka; vrisk veselja je jalov, ako ne stopimo na delo! — In tako jo gode vsak po svoje. — Kaj vse pa nameravajo Dunajski centralisti vprihodnje, to odkrivajo Pruski časniki. Vratlavski „Normal-Zeitung-i“ se iz Berolina piše: „Nedavno je odločno nemško misleča stranka iz Dunaja željo razodela levici državnega zbora v Berlin, ž njo stopiti v ožjo zvezo. Dunajski prijatelji naši povdarjajo potrebo, da si je treba že zdaj ob Donavi in Spree-i razjasniti stališče, ako se utegne v Avstriji danes ali jutri kaj primeriti. Al to ponudbo so v Berlinu za zdaj še odbili.“ — No! to so dosti jasno zaznamovani „die Magnetberge“ in „Bleisohlen“ — Dunajski in Graški!

— Delegaciji ste v sredo začele svoje zborovanje; Poljaci so prišli. Podoba je, da obravnave bodo letos gladko tekle; minister vojaštva ne zahteva izvanrednih stroškov, in ustavoverci, ki so mu lani nagajali, da so ga morali federalisti rešiti, bodo letos mirovali, srečni o volilni reformi.

— Državni zbor ima počitnice čez praznike, in se po praznikih konča 21. dne t. m.

— 21. dne t. m. bo slovesna poroka svitile nadvojvodinje Gizele, prve hčeri cesarjeve, s princem Leopoldom Bavarskim.

Česko. Iz Prage. — Dr. Bielsky, voljen za župana — ni potrjen zato, ker ministerstvo noče deklaranta. Kaj pa je dr. Bielsky, z dušo in telesom Avstrijan, leta 1866. nasproti Prusom storil za Česko in Avstrijo, to je v zlate bukve Avstrijske zgodovine zapisano, presvitli cesar sam ga je poslaval za lojalno vedenje v nevarnem času.

— Dr. Gregr je proti poročtvu 5000 gold. začasno iz zapora izpuščen, ker 5 njegovih otrok mu je hudo zbolelo, dva že umrla.

Srbija. Iz Beligrada. 7. dne so pokopali ministerstva predsednika generala Blaznavaca, ki je za snetom v grlu umrl. Neizmerne so zasluge njegove za Srbijo; kako ljubljien in spoštovan je bil, kazal je pogreb: Beligrad ni še videl tacega spreveda.

Listnica vredništva. Gosp. H. Ž: Ker so „Novice“ že v listu 12. pod naslovom „cepilna smôla“ prinesle isti poduk, zato smo morali odložiti Vaš članek.

Žitna cena

v Ljubljani 29. marcija 1873.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 60. — banaške 7 fl. 10. — turšice 3 fl. 60. — soršice 4 fl. 20. — rži 4 fl. 10. — ječmena 2 fl. 90. — prosa 3 fl. — — ajde 3 fl. 40. — ovsa 1 fl. 80. — Krompir 1 fl. 90.

Kursi na Dunaji 8. aprila.

5% metaliki 70 fl. 32 kr. Ažijo srebra 107 fl. 65 kr.
Narodno posojilo 72 fl. 60 kr. Napoleondori 8 fl. 71 kr.